

GLITNE i 2008

2008 var et spennende og godt arbeidsår i GLITNE! Etter en oppstart på senhøsten 2006 og et 2007 hvor vi "jobbet med å finne formen" på hvordan oppgavene i GLITNE skulle løses, hvilke aktiviteter og innsats dette skulle tilsvare, så løsnest det på flere fronter i 2008! Dette nyhetsbrevet oppsummerer status i prosjektet, små og store hendelser og viktige aktiviteter i 2009. Men først; vi ønsker å takke hver og en av dere for innsatsen i 2008! Takk for engasjerte og motiverende diskusjoner, verdifulle innspill og godt oppmøte på styringsgruppemøter, arbeidsgruppemøter og Partnerforum.

Nå er vi inne i avslutningsåret for GLITNE. I alle delprosjektene står vi foran viktige aktiviteter; ferdigstilling av metode, utvikling av verktøy og uttesting av metode og verktøy i casene. Og ikke minst, arbeidet med virkemiddelet; utvidet produsentansvar. Utfordringen blir å fokusere på de aktivitetene som gjør at vi kommer stadig nærmere målene i GLITNE. Som følge av finanskrisen er byggenæringen inne i en veldig utfordrende periode. Regjeringen har lansert flere tiltakspakker, og både det å sikre sysselsetting og "grønn vekst" er viktige elementer. Kanskje kan GLITNE, som bidrar til å belønne grønne tiltak i bygg, få en sentral rolle i tida framover?

Vi ser fram til et spennende 2009!

*Snøhetta, Elin H. Nilsen
SINTEF Byggforsk, Kristin Holthe
Oslo, 18. februar 2009*

1. Velkommen til AHO og Norconsult

I 2008 fikk vi to nye partnere i GLITNE.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) ble en del GLITNE-konsortiet høsten 2008. AHO tilbyr utdanning innen arkitektur, industridesign, landskapsarkitektur og urbanisme. De gjennomfører også forsknings- og utviklingsarbeid innenfor de samme fagfeltene. AHO kommer til å bli viktige bidragsytere og diskusjonspartnere til alle delprosjektene i hele GLITNE-prosjektet, og spesielt metodeutvikling og verktøyet.

Jakten på en IT-partner i GLITNE er over! Norconsult Informasjonssystemer er nå en formell del av GLITNE-konsortiet. Vi har blitt kjent med Norconsult Informasjonssystemer gjennom to Partnerforum i 2008. I tillegg har de vært aktive i arbeidsgruppemøtene i delprosjekt 2 Verktøy. Norconsult Informasjonssystemer er et datterselskap i Norconsult, med ca 75 ansatte, og er leverandør av løsninger innen prosjektering, bygging og forvaltning av infrastruktur og eiendom. Og det er verktøyet ISY CALCUS metoden GLITNE knyttet til.

Vi ønsker AHO og Norconsult Informasjonssystemer velkommen til GLITNE!

2. Status fra delprosjektene

Målet i GLITNE er å vise hvordan miljøkvaliteter i bygg kan gjøres til en konkurransefaktor. Dette gir rom for mange spørsmål. Hva er framtidens viktigste miljøkvaliteter i bygg? Hvordan kan vi premiere miljøkvaliteter i bygg? I GLITNE er målet å vise dette gjennom økonomisk verdsetting av miljøeffekter. Dette innebærer å sette kroner og øre på en miljøeffekt som for eksempel global oppvar-

ming. Deretter beregnes summen av kroner og øre til en GLITNE-verdi via et verktøy. Til slutt vurderes 'utvidet produsentansvar' som virkemiddel for å premiere de som bygger inn miljøkvaliteter.

Metoden

Til nå har prosjektet sett på miljøtemaene global oppvarming (klimagasser), helse- og miljøfarlige stoffer og avfall. Det finnes flere prinsipper for økonomisk verdsetting av miljøeffekter. I GLITNE er det tatt utgangspunkt i prinsippet 'gjenopprettende tiltak', men det har også vært behov for å inkludere også andre vektingsprinsipper. For helse- og miljøfarlige stoffer har vi gått veien om verdien på et statistisk liv, samt opprydningskostnader for PCB. På avfall har vi inntil videre brukt faktiske kostnader for blandet avfall.

Verktøyet

De to viktigste aktivitetene i delprosjektet har vært å få på plass en IT-partner, samt arbeidet med casene. Miljødata og det å bli kjent med miljødeklarasjoner har også vært et fokusområde i arbeidet med verktøyet i 2008. De casene som er fastsatt og lagt inn i CALCUS til nå er Bjørnsrudskog barnehage (Snøhetta), Sverresgt. og Alnafossen kontorpark (ENTRA), samt Sirkeltomta (Teknobygg). Flere case kan komme til i 2009.

Virkemiddel

Tre varianter av virkemiddelet ble "landet" ved årsskiftet 2007/2008. I 2008 har det blant annet vært fokusert på å analysere forsikringsløsninger rundt dette og finne kriterier å vurdere de tre variantene.

3. Partnerforum

Partnerforum i GLITNE har blitt en vellykket tradisjon og en god arena å presentere prosjektstatus, diskutere faglige utfordringer og få påfyll av eksterne forelesere på relevante tema for GLITNE.

Vårens Partnerforum gikk av stabelen 22. mai på Bjørvika konferansesenter (bilder i spalten til høyre, foto Kristin Holthe). Vi fikk besøk av Per Antonsen fra SFT, som gav en presentasjon av kjemikalier regelverket, kontrollaksjonen og avfallsplaner. Det faglige programmet fortsatte med en inspirerende omvisning av Tarald Lundevall på Operaen, og ble avsluttet med middag i Operaens flotte omgivelser.

Rammen rundt høstens Partnerforum ble lagt til Stratos, på toppen av Folketeaterbygningen, med utsikt over Oslo. Denne gangen var det prosjektleder for Bjørvika, Eivind Hartmann (Plan- og bygningsetaten, Oslo kommune) som var gjesteforeleser med temaet "Hvor grønn blir Bjørvika – Erfaringer ved bruk av overordnet miljøoppfølgingsprogram".

Alle foredragene fra Partnerforumene er lagt ut på GLITNE eRoom. I tillegg er SINTEF Byggforsks prosjektstatus tilgjengelig på www.sintef.no/glitne.

4. Styre- og arbeidsgruppemøter

I 2008 ble det gjennomført totalt 6 styremøter i GLITNE. Styret består av representanter fra Snøhetta, Finansnæringens hovedorganisasjon (FNH), Bellona, Bygningsteknisk etat og SINTEF Byggforsk.

Arbeidsgruppemøtene er en veldig viktig arena for GLITNE. Her diskuteres prosjektets utfordringer i detalj, nye problemstillinger kommer opp og løsninger til gjennomføring skisseres. I 2008 ble gjennomført en rekke arbeidsgruppemøter i alle 3 delprosjektene.

5. GLITNE internasjonalt

I september var GLITNE representert i Melbourne, Australia, på konferansen World Sustainable building 2008. Fra GLITNE-teamet deltok Sigrid Strand-Hanssen og Kristin Holthe. GLITNE ble presentert med artikler og to posterpresentasjoner. Over 2000 deltakere fra hele verden var tilstede på konferansen, og de fleste miljø- og bærekraftstemaene sentrale for næringen ble diskutert. Dette omfattet temaer som energi, avfall, klimagassregnskap, bærekraft, nybygg og rehabilitering, "policy making", standardisering m.m.

Det er ingen tvil om at GLITNE er unik; med økonomisk verdsetting av miljøeffekter, virkemiddelet utvidet produsentansvar og tanker om BIM-basert verktøy i ett og samme prosjekt! Det er utviklet mange verktøy for miljøvurdering av bygg (som LEED, Green Star, BREEAM etc.), men ingen som gir en sammenheng mellom miljøpåvirkning og en økonomisk verdi. Også med tanke på virkemiddelet utvidet produsentansvar, så ble ikke noe liknende presentert på konferansen.

GLITNE - sjekkliste for gjenbruk (finansiert av Husbanken) har vært en delaktivitet i GLITNE

i 2008. Her er det sett på materialer som skiftes ut hyppig i bygg og på tilhørende miljøbelastning for disse komponentene. Viktige bidragsytere har vært Snøhetta og Entra, som har bidratt med kunnskap om prosjektering og forvaltning av bygg. Arbeidet er oppsummert i en artikkel som vil bli presentert av Silje Wærp på den internasjonale konferansen Sasbe- smart and sustainable built environments 2009, som holdes i Delft i Nederland juni 2009.

6. GLITNE i 2009

Vårseminar (april)

Torsdag 30. april står GLITNE i sentrum i SINTEF seminaret "Blir miljø tatt på alvor i byggebransjen", se www.sintef.no/Presserom/SINTEF-seminarene. Da inviterer vi hele bransjen til å komme å diskutere GLITNE og foreløpige resultater med oss! Vi håper på bred deltakelse og en aktiv forsamling. Seminaret avholdes kl. 1400-1600 på Radisson SAS Scandinavia hotell, Holbergsgt. 30, Oslo.

Partnerforum (september)

Høstens Partnerforum vil bli avholdt i september, da på "tradisjonelt" vis og forbeholdt GLITNE-partnerne.

Lansering av GLITNE i bransjen (november)

Lanseringsseminar planlegges i november, hvor vi igjen inviterer hele bransjen til å delta.

Rapporter

Det vil bli utarbeidet sluttrapporter som beskriver GLITNE-metoden (dp 1), verktøyet og case (dp 2), samt virkemiddelet (dp 3).

7. Veien videre

I 2009 skal GLITNE avsluttes. Metoden og verktøyet skal konkretiseres i noe som bidrar til å nå målene som mer miljøvennlig bygg og miljøstyrt produktutvikling hos partnerne. Videre skal vi foreslå et endelig konsept rundt utvidet produsentansvar som nettopp kan bli det verktøyet vi trenger for å sikre GRØNN VEKST i en vanskelig tid for byggenæringen. Men det er også åpent i forhold til å tenke på veien videre. Alle partnere som ønsker, inviteres til å komme med innspill til videreføring av prosjektet. Er GLITNE starten på en helt nødvendig prosess for å skape en bærekraftig byggenæring? La oss håpe det!